

Zhrnutie stanoviska európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov k výmene informácií o štátnych príslušníkoch tretích krajín, pokiaľ ide o Európsky informačný systém registrov trestov (ECRIS)

[Úplné znenie tohto stanoviska sa nachádza v anglickom, vo francúzskom a v nemeckom jazyku na webovom sídle európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov www.edps.europa.eu]

(2016/C 186/05)

Rozšírenie výmeny informácií týkajúcich sa záznamov v registri trestov v EÚ na štátnych príslušníkov tretích krajín v Európskom informačnom systéme registrov trestov (ECRIS) mal zákonodarca EÚ v pláne už dávno. Návrh rozšíriť systém ECRIS na štátnych príslušníkov tretích krajín sa urýchlil prostredníctvom Európskeho programu v oblasti bezpečnosti, v ktorom sa konštatovalo, že systém ECRIS „nefunguje... účinne v prípade osôb odsúdených v EÚ, ktoré sú štátnymi príslušníkmi tretích krajín“.

V rámci ECRIS sa v súčasnosti pri výmene informácií používa štátna príslušnosť odsúdených osôb k členskému štátu ako ústredný bod. Preto je vytvorenie paralelného systému pre štátnych príslušníkov tretích krajín opodstatnené. Komisia sa rozhodla zaviesť výmenu informácií o záznamoch v registri trestov štátnych príslušníkov tretích krajín v decentralizovanom systéme prostredníctvom použitia indexového filtra pre každý zúčastnený členský štát. Indexový filter sa bude aktualizovať na základe konkrétnych informácií po každom odsúdení štátneho príslušníka tretej krajiny a odošle sa do ostatných členských štátov.

Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov podrobne analyzoval legislatívny návrh a vydáva odporúčania s cieľom pomôcť zákonodarcovi a zabezpečiť, aby boli nové opatrenia v súlade s právnymi predpismi EÚ o ochrane údajov, a najmä s článkami 7 a 8 Charty základných práv Európskej únie.

Hoci EDPS víta návrh decentralizovaného systému EÚ na spracovanie údajov týkajúcich sa záznamov v registri trestov štátnych príslušníkov tretích krajín, na základe vyhľadávacej funkcie „pozitívna/negatívna lustrácia“ a pomocou technických opatrení určených na obmedzenie zasahovania do práv na rešpektovanie súkromného života a ochranu osobných údajov, EDPS uvádza tri hlavné obavy a ďalšie doplňujúce odporúčania, ktoré sú podrobnejšie uvedené v tomto stanovisku.

Po prvé, mal by sa zaviesť režim pre štátnych príslušníkov tretích krajín zodpovedajúci existujúcemu režimu pre štátnych príslušníkov EÚ, pokiaľ ide o spracovanie odtlačkov prstov, v ktorom sa zohľadňuje špecifickosť vnútroštátnych systémov registrov trestov, čím sa splňajú požiadavky nevyhnutnosti a primeranosti spracovania osobných údajov.

Po druhé, v znení návrhu sa nepresne odkazuje na informácie v indexovom filtri, ktoré sú „anonymné“. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov odporúča objasnenie, že informácie spracované na účely systému ECRIS pre štátnych príslušníkov tretích krajín sú osobné údaje, ktoré prešli procesom pseudonymizácie, a nie anonymné údaje.

Po tretie, európsky dozorný úradník pre ochranu údajov sa domnieva, že vytvorenie iného druhu systému na spracovanie údajov pre štátnych príslušníkov EÚ, ktorí majú štátnu príslušnosť tretej krajiny, ako je systém zavedený pre štátnych príslušníkov EÚ, nespĺňa požiadavky nevyhnutnosti v právnych predpisoch EÚ o ochrane údajov a mohlo by viesť k diskriminácii. EDPS preto odporúča, aby sa opatrenia v návrhu vzťahovali len na štátnych príslušníkov tretích krajín a nie aj na štátnych príslušníkov EÚ, ktorí majú aj štátnu príslušnosť tretej krajiny.

I. ÚVOD A SÚVISLOSTI

I.1. Konzultácia s európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov

1. Dňa 19. januára 2016 Európska komisia uverejnila návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení rámcové rozhodnutie Rady 2009/315/SVV, pokiaľ ide o výmenu informácií o štátnych príslušníkoch tretích krajín a pokiaľ ide o Európsky informačný systém registrov trestov (ECRIS), a ktorou sa nahrádza rozhodnutie Rady 2009/316/SVV⁽¹⁾ (ďalej len „návrh“). Pred uverejnením návrhu sa uskutočnila neformálna konzultácia s európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov. EDPS však ľutuje, že nedostal žiadosť o stanovisko po uverejnení návrhu.

⁽¹⁾ COM(2016) 7 final, 2016/0002 (COD), Štrasburg, 19. január 2016.

I.2. Cieľ návrhu

2. ECRIS je elektronický systém výmeny informácií o predchádzajúcich odsúdeniach vynesených proti konkrétnej osobe na trestných súdoch v EÚ na účely súdnych konaní voči určitej osobe, a ak to povoľuje vnútroštátne právo, aj na iné účely. Tento systém vychádza z rámcového rozhodnutia Rady 2009/315/SVV⁽¹⁾ (ďalej len „rámcové rozhodnutie“) a rozhodnutia Rady 2009/316/SVV⁽²⁾.
3. Podľa dôvodovej správy pripojenej k návrhu základným princípom systému ECRIS je, že od členského štátu, ktorého štátnym príslušníkom je daná osoba, možno získať kompletne informácie o predchádzajúcich odsúdeniach tejto osoby. Príslušný členský štát môže na požiadanie poskytovať vyčerpávajúce a aktuálne informácie o záznamoch svojich štátnych príslušníkov v registri trestov bez ohľadu na to, kde v EÚ došlo k vyneseniu odsúdení. V dôsledku tejto štruktúry je v súčasnosti pre orgány ťažké vymieňať si cez ECRIS informácie o odsúdeniach týkajúcich sa štátnych príslušníkov tretích krajín a osôb bez štátnej príslušnosti (ďalej len „štátni príslušníci tretích krajín“ alebo „TCN“), keďže „štátni príslušníci tretích krajín nemajú štátnu príslušnosť žiadneho členského štátu“ a „na získanie kompletneho prehľadu histórie záznamov v registri trestov konkrétnej osoby sa musia zasielať žiadosti o tieto informácie do všetkých členských štátov, v ktorých došlo k odsúdeniu danej osoby“⁽³⁾.
4. Cieľom návrhu je preto zlepšiť efektívnosť systému ECRIS, pokiaľ ide o výmenu informácií o záznamoch v registri trestov štátnych príslušníkov tretích krajín.
5. V dôvodovej správe sa opisuje systém, ktorý bol vybraný na dosiahnutie tohto cieľa. Systém bude organizovaný decentralizovaným spôsobom, čiže nebude existovať jedna databáza EÚ s príslušnými informáciami, ale každý členský štát bude udržiavať dátový súbor. Členské štáty budú musieť extrahovať údaje o totožnosti zo svojich registrov trestov a uložiť ich do osobitného súboru – tzv. indexového filtra, po každom odsúdení štátneho príslušníka tretej krajiny. Údaje sa skonvertujú do systému „záмок a kľúčov“. Tento indexový filter bude distribuovaný všetkým ostatným členským štátom, čo im umožní nezávisle vyhľadávať vo vlastných priestoroch. Systém umožní členským štátom spárovať vlastné údaje s dátami súboru a zistiť, či v registroch trestov ostatných členských štátov existujú ďalšie záznamy (systém „pozitívnej/negatívnej lustrácie“).

II. ZÁVER

37. Ako sa už konštatovalo v stanovisku EDPS z roku 2006 k návrhu ECRIS, „pre štátnych príslušníkov tretích krajín možno bude potrebný alternatívny systém“, lebo „navrhovaný systém nemôže byť zo zrejmých dôvodov v týchto prípadoch funkčný“⁽⁴⁾. Preto vítame súčasný návrh a uznávame význam účinnej výmeny informácií z registrov trestov odsúdených osôb, najmä v súvislosti s prijatím Európskeho programu v oblasti bezpečnosti⁽⁵⁾.
38. Po dôkladnej analýze návrhu európsky dozorný úradník pre ochranu údajov predkladá nasledujúce odporúčania s cieľom zabezpečiť súlad s právnymi predpismi EÚ o ochrane údajov:
 1. Pokiaľ ide o povinné používanie odtlačkov prstov štátnych príslušníkov tretích krajín, mal by sa vytvoriť zodpovedajúci režim pre štátnych príslušníkov tretích krajín podľa vzoru existujúceho režimu pre štátnych príslušníkov EÚ, v súlade s existujúcimi pravidlami týkajúcimi sa zhromažďovania odtlačkov prstov na vnútroštátnej úrovni.
 2. Odkazy na anonymné údaje by sa mali z návrhu odstrániť a nahradiť presnými odkazmi na postup pseudonymizácie.
 3. Údaje, ktoré sa majú uchovávať na vnútroštátnej úrovni, týkajúce sa odsúdených štátnych príslušníkov EÚ a odsúdených štátnych príslušníkov tretích krajín by nemali byť kategorizované rozdielne, prostredníctvom rozšírenia rovnakého režimu, ktorý v súčasnosti existuje pre štátnych príslušníkov EÚ (napr. „nepovinné údaje“, „doplňkové údaje“), aj na štátnych príslušníkov tretích štátov.
 4. Používanie systému indexového filtra by sa malo obmedziť len na osobné údaje štátnych príslušníkov tretích krajín, kategóriu osôb, do ktorej by nemali patriť štátni príslušníci EÚ, ktorí majú aj občianstvo tretej krajiny.

⁽¹⁾ Rámcové rozhodnutie Rady 2009/315/SVV z 26. februára 2009 o organizácii a obsahu výmeny informácií z registra trestov medzi členskými štátmi (rámcové rozhodnutie) (Ú. v. EÚ L 93, 7.4.2009, s. 23).

⁽²⁾ Rozhodnutie Rady 2009/316/SVV zo 6. apríla 2009 o zriadení Európskeho informačného systému registrov trestov (ECRIS) podľa článku 11 rámcového rozhodnutia 2009/315/SVV (Ú. v. EÚ L 93, 7.4.2009, s. 33).

⁽³⁾ Dôvodová správa návrhu, s. 3.

⁽⁴⁾ Stanovisko európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov k návrhu rámcového rozhodnutia Rady o organizácii a obsahu výmeny informácií z registra trestov medzi členskými štátmi, COM(2005) 690 final (Ú. v. EÚ C 313, 20.12.2006, s. 26, body 15 a 18).

⁽⁵⁾ „Európsky program v oblasti bezpečnosti“ – oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov z 28. apríla 2015, COM(2015) 185 final.

39. Okrem toho EDPS predkladá tieto odporúčania, ktoré by posilnili ochranu osobných údajov spracúvaných na účely systému ECRIS pre štátnych príslušníkov tretích krajín:
1. V preambule návrhu by mal byť zahrnutý odkaz na smernicu o ochrane údajov s cieľom objasniť vzťah medzi nástrojmi.
 2. Ďalšie záruky by sa mali poskytnúť na spracovanie odtlačkov prstov vo vykonávacích aktoch, ktoré má predložiť Komisia, pokiaľ ide o postup registrácie, zdôraznenie úrovne presnosti a zavedenie núdzového postupu.

V Bruseli 13. apríla 2016

Giovanni BUTTARELLI

európsky dozorný úradník pre ochranu údajov
